

Bruxelles, 23 iunie 2020
REV3 – înlocuiește avizul (REV2) din
22 noiembrie 2019

AVIZ CĂTRE PĂRȚILE INTERESATE

RETRAGEREA REGATULUI UNIT ȘI NORMELE UE ÎN DOMENIUL DREPTURILOR DE AUTOR ȘI AL DREPTURILOR CONEXE

La 1 februarie 2020, Regatul Unit s-a retras din Uniunea Europeană și a devenit o țară terță¹. Acordul de retragere² prevede o perioadă de tranziție care se încheie la 31 decembrie 2020³. Până la această dată, dreptul UE se va aplica integral Regatului Unit și pe teritoriul acestuia⁴.

În perioada de tranziție, Uniunea Europeană și Regatul Unit vor negocia un acord privind un nou parteneriat, care să prevadă în special o zonă de liber schimb. Cu toate acestea, nu este sigur că un astfel de acord va fi încheiat și va intra în vigoare la sfârșitul perioadei de tranziție. În orice caz, un astfel de acord va crea o relație care, în ceea ce privește condițiile de acces pe piață, va fi foarte diferită de participarea Regatului Unit la piața internă⁵, la uniunea vamală a UE, precum și la domeniul TVA și al accizelor.

În plus, după încheierea perioadei de tranziție, Regatul Unit va fi o țară terță din punctul de vedere al punerii în practică și al aplicării dreptului UE în statele membre ale UE.

Prin urmare, tuturor părților interesate, în special operatorilor economici, li se amintește situația juridică aplicabilă după încheierea perioadei de tranziție (Partea A de mai jos). Prezentul aviz explică, de asemenea, anumite dispoziții relevante privind separarea ale Acordului de retragere (partea B de mai jos).

¹ O țară terță este o țară care nu este membră a Uniunii Europene.

² Acordul privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (JO L 29, 31.1.2020, p. 7) („Acordul de retragere”).

³ Perioada de tranziție poate fi prelungită o singură dată, înainte de 1 iulie 2020, cu până la unul sau doi ani [articolul 132 alineatul (1) din Acordul de retragere]. Până în prezent, guvernul Regatului Unit a exclus o astfel de prelungire.

⁴ Cu anumite excepții prevăzute la articolul 127 din Acordul de retragere, dintre care niciuna nu este relevantă în contextul prezentului aviz.

⁵ În particular, un acord de liber schimb nu include concepte legate de piața internă (în domeniul bunurilor și serviciilor), cum ar fi recunoașterea reciprocă, principiul țării de origine și armonizarea. De asemenea, un acord de liber schimb nu elimină formalitățile și controalele vamale, precum cele privind originea mărfurilor și a materialelor care intră în componența acestora, și nici interdicțiile și restricțiile referitoare la importuri și exporturi.

Recomandări pentru părțile interesate:

Părților interesate li se recomandă, în special, să evalueze, ținând seama de prezentul aviz, consecințele încheierii perioadei de tranziție.

Vă rugăm să rețineți că:

Prezentul aviz nu se referă la:

- normele UE privind alte drepturi de proprietate intelectuală;
- normele UE privind epuizarea drepturilor de proprietate intelectuală;
- normele UE privind asigurarea de către autoritățile vamale a respectării drepturilor de proprietate intelectuală;
- normele UE privind serviciile audiovizuale și mass-media;
- normele UE privind geoblocarea;
- normele UE privind comerțul electronic și neutralitatea rețelei.

Pentru aceste aspecte sunt în curs de elaborare sau au fost publicate alte anunțuri⁶.

A. SITUAȚIA JURIDICĂ DUPĂ ÎNCHEIEREA PERIOADEI DE TRANZIȚIE

După încheierea perioadei de tranziție, normele UE în domeniul drepturilor de autor și al drepturilor conexe nu se vor mai aplica Regatului Unit. Acest lucru are, în special, următoarele consecințe:

1. CONSECINȚE GENERALE: APLICAREA PRINCIPALELOR ACORDURI INTERNAȚIONALE MULTILATERALE PRIVIND DREPTURILE DE AUTOR LA RELAȚIA UE-REGATUL UNIT ÎN DOMENIUL DREPTURILOR DE AUTOR ȘI AL DREPTURILOR CONEXE

Regatul Unit și Uniunea Europeană sunt părți contractante la multe dintre principalele tratate internaționale multilaterale privind drepturile de autor, cum ar fi Tratatul privind drepturile de autor (TDA) al Organizației Mondiale a Proprietății Intellectuale (OMPI), Tratatul OMPI privind interpretările, execuțiile și fonogramele⁷ și Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (Acordul TRIPS)⁸⁹.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_ro

⁷ <http://www.wipo.int/treaties/en/>

⁸ https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/trips_e.htm

După încheierea perioadei de tranziție, în conformitate cu obligațiile prevăzute de aceste acorduri internaționale multilaterale și, în special, cu principiul „tratamentului național” și cel al „națiunii celei mai favorizate” aplicate cetățenilor și persoanelor juridice care îndeplinesc criteriile de eligibilitate pentru protecție în sfera Acordului TRIPS, aceste acorduri internaționale multilaterale se vor aplica relației dintre UE și Regatul Unit în domeniul drepturilor de autor și al drepturilor conexe în legătură cu următoarele aspecte:

- protecția drepturilor de autor și a drepturilor conexe (de exemplu, drepturile exclusive de reproducere, distribuție, închiriere, comunicare și punere la dispoziție ale autorilor și, după caz, și ale titularilor de drepturi conexe, cum ar fi producătorii de fonograme, artiștii interpreți sau executanți și organismele de radiodifuziune);
- durata protecției drepturilor de autor și a anumitor drepturi conexe;
- obligațiile referitoare la măsurile de protecție tehnologică și informațiile privind gestionarea drepturilor;
- bazele de date, cu excepția cazurilor specificate mai jos;
- programele informatice;
- topografiile semiconductoare;
- aplicarea dreptului de autor (acesta fiind unul dintre drepturile de proprietate intelectuală menționate în partea a treia din Acordul TRIPS), inclusiv a măsurilor legate de frontiere.

Trebuie remarcat faptul că acordurile internaționale multilaterale menționate mai sus nu prevăd același tip sau nivel de protecție pentru anumite drepturi și, după caz, excepții sau limitări ale acestor drepturi, cu cel prevăzut în prezent în normele UE din domeniul drepturilor de autor și al drepturilor conexe. În plus, normele UE din domeniul drepturilor de autor și al drepturilor conexe prevăd anumite forme de *lex specialis* sau măsuri speciale transfrontaliere în beneficiul titularilor de drepturi sau al utilizatorilor de pe piața internă și/sau gestionarea drepturilor care nu au un echivalent în aceste acorduri internaționale multilaterale.

2. CONSECINȚE SPECIFICE ÎN DOMENIUL DREPTURILOR DE AUTOR ȘI AL DREPTURILOR CONEXE

În plus, încheierea perioadei de tranziție va avea, în special, următoarele consecințe în domeniul drepturilor de autor și al drepturilor conexe:

2.1. Radiodifuzori

Directiva 93/83/CEE privind coordonarea anumitor norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin

⁹ În plus, Regatul Unit este parte la Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice, la care Uniunea Europeană nu este parte. Cu toate acestea, în conformitate cu articolul 1 alineatul (4) din TDA, Uniunea Europeană trebuie să aplice articolul 1-21 și anexa la Convenția de la Berna.

satelit și retransmisiei prin cablu¹⁰ prevede, printre altele, că actul de comunicare publică prin satelit are loc numai în statul membru în care sunt introduse semnalele de radiodifuziune, localizând astfel actele relevante pentru drepturile de autor în scopul acordării de licențe. În consecință, pentru a radiodifuză o operă sau un alt element, radiodifuzorii trebuie să dobândească drepturi numai în statul membru în care este introdus semnalul.

După încheierea perioadei de tranziție, radiodifuzorii din Regatul Unit nu vor mai beneficia de mecanismul prevăzut de directivă atunci când vor furniza servicii transfrontaliere de difuzare prin satelit către clienții din UE și vor trebui să dobândească drepturi în toate statele membre în care ajunge semnalul. În mod analog, radiodifuzorii din Uniunea Europeană nu vor mai putea beneficia de mecanismul prevăzut de legislația UE atunci când vor furniza servicii transfrontaliere de difuzare prin satelit către clienții din Regatul Unit și este posibil să fie nevoiți să dobândească drepturi de la toți titularii de drepturi relevanți, dacă doresc să radiodifuzeze în Regatul Unit.

2.2. Gestiunea colectivă a drepturilor (drepturile online asupra operelor muzicale)

Articolul 30 din Directiva 2014/26/UE privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă¹¹ prevede obligația unui organism de gestiune colectivă de a reprezenta un alt organism de gestiune colectivă pentru acordarea de licențe multiteritoriale (pentru drepturile online asupra operelor muzicale) în anumite cazuri.

După încheierea perioadei de tranziție, organismele de gestiune colectivă din UE nu vor mai fi supuse obligației de a reprezenta organisme de gestiune colectivă din Regatul Unit pentru acordarea de licențe multiteritoriale în conformitate cu articolul 30 din Directiva 2014/26/UE și viceversa.

2.3. Operele orfane

Anumite instituții culturale din Uniunea Europeană pot beneficia de sistemul de recunoaștere reciprocă a operelor orfane prevăzut de Directiva 2012/28/UE privind anumite utilizări permise ale operelor orfane¹². Sistemul respectiv le permite digitalizarea și punerea la dispoziție online a unei opere în toate statele membre, de îndată ce aceasta este recunoscută ca fiind o operă orfană într-un stat membru.

¹⁰ Directiva 93/83/CEE a Consiliului din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu (JO L 248, 6.10.1993, p. 15).

¹¹ Directiva 2014/26/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă (JO L 84, 20.3.2014, p. 72).

¹² Directiva 2012/28/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind anumite utilizări permise ale operelor orfane (JO L 299, 27.10.2012, p. 5).

După încheierea perioadei de tranziție, mecanismul de recunoaștere reciprocă prevăzut de Directiva 2012/28/UE nu se va mai aplica între Regatul Unit și Uniunea Europeană. În consecință, operele orfane recunoscute în Regatul Unit până la încheierea perioadei de tranziție nu vor mai fi recunoscute în Uniunea Europeană în temeiul Directivei 2012/28/UE și același lucru va fi valabil pentru operele orfane recunoscute în Uniunea Europeană, deoarece sistemul de recunoaștere reciprocă prevăzut de Directiva 2012/28/UE nu va mai fi disponibil în Regatul Unit. Prin urmare, aceasta înseamnă că utilizările operelor orfane din Regatul Unit permise în temeiul directivei, în special punerea lor la dispoziție online, nu vor mai fi permise instituțiilor culturale din Uniunea Europeană și viceversa.

2.4. Accesul la operele publicate al persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor tipărite

Directiva (UE) 2017/1564 privind anumite utilizări permise ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate¹³ introduce o excepție obligatorie în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate și al entităților autorizate care acționează în numele acestor persoane. Directiva prevede, de asemenea, că astfel de entități autorizate se pot baza pe excepție în folosul unei persoane beneficiare sau al unei alte entități autorizate stabilite în alt stat membru și că persoanele beneficiare și entitățile autorizate pot avea acces la exemplare în format accesibil provenind de la o entitate autorizată stabilită în orice stat membru.

După încheierea perioadei de tranziție, persoanele beneficiare și entitățile autorizate din Regatul Unit nu vor mai putea obține exemplare în format accesibil de la entități autorizate din Uniunea Europeană în temeiul cadrului prevăzut de Directiva (UE) 2017/1564. În mod similar, nici persoanele beneficiare și entitățile autorizate din Uniunea Europeană nu vor putea obține exemplare în format accesibil de la entități autorizate din Regatul Unit.

Schimbul de exemplare în format accesibil dintre Uniunea Europeană și țările terțe care au ratificat Tratatul de la Marrakesh¹⁴ este reglementat de Regulamentul (UE) 2017/1563 privind schimbul transfrontalier între Uniune și țările terțe de exemplare în format accesibil ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate¹⁵. În acest context, este important de reținut că Regatul Unit nu este în prezent parte la Tratatul de la Marrakesh.

¹³ Directiva (UE) 2017/1564 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2017 privind anumite utilizări permise ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate (JO L 242, 20.9.2017, p. 6).

¹⁴ Tratatul de la Marrakesh pentru facilitarea accesului la operele publicate al persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate.

¹⁵ Regulamentul (UE) 2017/1563 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 septembrie 2017 privind schimbul transfrontalier între Uniune și țările terțe de exemplare în format accesibil ale

2.5. Portabilitatea conținutului online

Regulamentul (UE) 2017/1128 privind portabilitatea transfrontalieră a serviciilor de conținut online în cadrul pieței interne¹⁶ prevede că furnizarea unui serviciu de conținut online către un abonat care se află temporar pe teritoriul unui stat membru, precum și accesul la acest serviciu și utilizarea acestuia de către abonat au loc exclusiv în statul membru de reședință al abonatului.

După încheierea perioadei de tranziție, persoanele care au reședința în Regatul Unit nu vor mai beneficia de abonamentele lor de conținut digital atunci când călătoresc în Uniunea Europeană, iar furnizorii de servicii de conținut online cu sediul în Regatul Unit vor trebui să respecte regulile statului membru sau ale statelor membre ale UE relevante în care doresc să ofere servicii abonaților lor, inclusiv necesitatea de a dobândi toate drepturile relevante pentru acel stat membru sau acele state membre.

2.6. Dreptul *sui generis* asupra unei baze de date

Articolul 7 din Directiva 96/9/CE privind protecția juridică a bazelor de date¹⁷ acordă, în anumite condiții, protecție producătorilor de baze de date din statele membre ale UE („dreptul *sui generis* asupra bazei de date”). Articolul 11 din Directiva 96/9/CE limitează beneficiarii protecției prin dreptul *sui generis* la producătorii de baze de date (sau titularii de drepturi) care sunt cetățeni ai unui stat membru al UE, au reședința obișnuită pe teritoriul Uniunii Europene sau sunt societăți comerciale/întreprinderi constituite în conformitate cu legislația unui stat membru al UE (și care au sediul social, administrația centrală sau punctul principal de lucru în Uniunea Europeană).

După încheierea perioadei de tranziție, cetățenii din Regatul Unit (cu excepția cazului în care au reședința obișnuită în Uniunea Europeană) și societățile comerciale/întreprinderile constituite în conformitate cu legislația Regatului Unit nu vor mai avea dreptul să obțină un drept *sui generis* asupra unei baze de date din Uniunea Europeană¹⁸. În mod similar, cetățenii și societățile comerciale/întreprinderile din statele membre ale UE nu vor avea dreptul, pe baza legislației UE, să obțină un drept *sui generis* asupra unei baze de date din Regatul Unit.

anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevătătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimare (JO L 242, 20.9.2017, p. 1).

¹⁶ Regulamentul (UE) 2017/1128 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind portabilitatea transfrontalieră a serviciilor de conținut online în cadrul pieței interne (JO L 168, 30.6.2017, p. 1).

¹⁷ Directiva 96/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 1996 privind protecția juridică a bazelor de date (JO L 77, 27.3.1996, p. 20).

¹⁸ Pentru bazele de date protejate înainte de încheierea perioadei de tranziție, a se vedea partea B din prezentul aviz.

B. DISPOZIȚIILE RELEVANTE PRIVIND SEPARAREA ALE ACORDULUI DE RETRAGERE

Articolul 58 din Acordul de retragere prevede menținerea protecției drepturilor *sui generis* existente asupra bazelor de date în Regatul Unit și în Uniunea Europeană după încheierea perioadei de tranziție.

1. MENȚINEREA PROTECȚIEI DREPTURILOR *SUI GENERIS* ASUPRA BAZELOR DE DATE ÎN REGATUL UNIT

Articolul 58 alineatul (1) din Acordul de retragere prevede că titularul unui drept legat de o bază de date referitoare la Regatul Unit în conformitate cu articolul 7 din Directiva 96/9/CE, generat înainte de încheierea perioadei de tranziție, își menține, în legătură cu baza de date respectivă, un drept de proprietate intelectuală executoriu în Regatul Unit, în temeiul legislației Regatului Unit, care îi oferă același nivel de protecție ca cel prevăzut în Directiva 96/9/CE, cu condiția ca titularul dreptului respectiv să continue să respecte cerințele articolului 11 din directiva respectivă. Durata protecției acestui drept în temeiul legislației Regatului Unit este cel puțin egală cu perioada de protecție rămasă prevăzută la articolul 10 din Directiva 96/9/CE.

2. MENȚINEREA PROTECȚIEI DREPTURILOR *SUI GENERIS* ASUPRA BAZELOR DE DATE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

În conformitate cu articolul 58 alineatul (2) din Acordul de retragere, se consideră că următoarele persoane și întreprinderi îndeplinesc cerințele articolului 11 din Directiva 96/9/CE și, prin urmare, își pot menține drepturile *sui generis* asupra bazelor de date:

- (a) cetățenii Regatului Unit;
- (b) persoanele fizice cu reședința obișnuită în Regatul Unit;
- (c) întreprinderile stabilite în Regatul Unit, cu condiția ca, atunci când o astfel de întreprindere are numai sediul social în Regatul Unit, operațiunile sale să aibă în mod real o legătură permanentă cu economia Regatului Unit sau a unui stat membru.

Site-ul web al Comisiei privind normele UE referitoare la piața unică digitală (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/copyright>) furnizează informații generale privind legislația Uniunii aplicabilă drepturilor de autor și drepturilor conexe. Aceste pagini vor fi actualizate cu noi informații, dacă va fi necesar.

Comisia Europeană
Direcția Generală Rețele de Comunicare, Conținut și Tehnologie